

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lipca 2014 roku powód M. O. wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy K. na swoją rzecz kwoty 2.579,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2012 roku do dnia zapłaty. Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania według załączonego do pozwu spisu kosztów.

W uzasadnieniu pozwu powód wyjaśnił, iż w dniu 27 lipca 2011 roku powziął wiadomość o naruszeniu przez pozwaną praw autorskich do (...) wydawnictwa (...) sp. z o. o. poprzez rozpowszechnianie jednego jej fragmentu w serwisie internetowym pod adresem: (...) Pismem z dnia 27 lipca 2011 roku powód wezwał pozwaną do usunięcia naruszenia autorskich praw majątkowych. Powód podkreślił, iż pomiędzy nim a autorem Mapy Polski zawarta została w dniu 13 lutego 2006 roku umowa licencyjna wyłączna,

w myśl której uzyskał wyłączne uprawnienie do zezwalania osobom trzecim na rozpowszechnianie fragmentów map metodami poligraficznymi i elektronicznymi. Jej zakresem objęta została również mapa, którą bezprawnie rozpowszechniała pozwana. Umowa ta została zawarta na okres 2 lat począwszy od dnia zawarcia umowy. Aneksami nr 1, 2, 3 i 4 umowa ta została odpowiednio przedłużona na kolejne okresy. Bezprawne rozpowszechnianie fragmentu mapy na szkodę powoda obejmuje okres po zawarciu umów licencyjnych wyłącznych pomiędzy powodem a Wydawnictwem (...) sp. z o. o., tj. w okresie po 13 lutego 2006 roku.

Jako podstawę prawną roszczenia wskazano art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b u.p.a. Wysokość roszczenia wyliczono według cennika powoda obowiązującego w chwili dochodzenia wynagrodzenia (od dnia 1.12.2006 r); wynagrodzenie za korzystanie i rozpowszechnianie fragmentu mapy przez okres nieprzekraczający roku w przypadku zamówienia 1 fragmentu wynosiło 859,77 zł.

(pozew k. 3-4)

W odpowiedzi na pozew Gmina K. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana zaprzeczyła, aby kiedykolwiek rozpowszechniała (...) wydawnictwa (...) sp. z o. o. Zakwestionowano jednocześnie tożsamość map, co do których licencję ma powód z mapą, która znajdowała się na stronie internetowej należącej do pozwanej; zarzucono, iż nie zostało udowodnione, że mapa przełożona do pozwu stanowi mapę, do której powód lub (...) sp. z o.o. posiada prawa autorskie. Pozwana zakwestionowała również wysokość wyliczonego przez powoda wynagrodzenia za udostępnienie jednego fragmentu mapy, jako stosownego wynagrodzenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a. wskazując, iż jest ono rażąco wygórowane i nieoparte dowodami stanowiącymi o pobieraniu przez powoda wynagrodzenia za udostępnienie mapy we wskazanej wysokości. Pozwana podniosła także, iż mapa załączona do pozwu nie jest utworem w rozumieniu u.p.a.

(odpowiedź na pozew - k. 21-22)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. O., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) na podstawie umowy nr (...) z dnia 13 lutego 2006 roku, zawartej z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., uzyskał licencję wyłączną na korzystanie z cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy, a w szczególności do programów komputerowych wymienionych w § 2 umowy (w tym (...)) na polach eksploatacji wymienionych w § 3 umowy.

W umowie zastrzeżono, iż wydane przez (...) sp. z o. o. autorskie prawa majątkowe do wymienionych utworów obejmują prawa do całości utworów włączając wszystkie wchodzące w ich skład części (§ 2 umowy).

Umowa zezwalała powodowi m.in. na utrwalenie i zwielokrotnienie metodą poligraficzną i elektroniczną oraz rozpowszechnienie w sieciach teleinformatycznych (w tym w sieci Internet oraz sieciach o zbliżonej strukturze i sposobie funkcjonowania) rastrowych obrazów kartograficznych map stanowiących element opracowań, o których mowa w § 2 umowy (§ 3 umowy).

Strony umowy ustaliły, iż w okresie obowiązywania umowy licencyjnej powód może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych w zakresie objętym licencją wyłączną, a naruszenia tych praw w zakresie objętym umową licencyjną wyłączną następują na szkodę powoda.

Strony zawarły kilka aneksów do tej umowy przedłużających okres jej obowiązywania i aneksem nr (...) do przedmiotowej umowy licencyjnej wyłącznej strony przedłużyły umowę na dalszy pięcioletni okres obowiązywania począwszy od dnia 13 kwietnia 2012 roku.

(umowa licencyjna wyłączna nr 5.14.3.2006 - k. 13-14, aneksy – k. 14-15, aneks nr (...) – k. 15 odwr)

W okresie obowiązywania wyżej wymienionej umowy licencyjnej warunkiem uzyskania dostępu do mapy było uzyskanie pozwolenia powoda w postaci umowy licencyjnej na piśmie.

Powód zawiera z podmiotami będącymi kontrahentami jego przedsiębiorstwa umowy licencyjne, których przedmiotem jest udzielanie licencji na określone mapy, do których posiada prawa autorskie, za które pobiera wynagrodzenie zgodnie z załączonym do akt cennikiem.

Cennik licencyjny powoda z dnia 1 grudnia 2006 roku określał cenę za zamówienie pojedynczego fragmentu mapy w pojedynczej stronie internetowej na okres do jednego roku na kwotę 699 złotych netto.

(cennik licencyjny – k. 16, umowy k. 40-43, 58-62, faktury k. 37-39, 55-57)

Na stronie internetowej należącej do pozwanej Gminy K., pod adresem (...) umieszczono fragment mapy Polski. Fragment ten określał położenie Urzędu Gminy K.. Zamieszczony na stronie internetowej pozwanej fragment mapy pochodził z programu komputerowego (...), korzystającego z cyfrowej mapy Polski. Zarówno program ten, jak i mapa objęte były licencją wyłączną, do której prawa posiada powód.

(wydruk komputerowy strony internetowej pozwanej – k. 10-11, wydruk komputerowy zrzutu ekranowego programu (...) – k. 12, zeznania świadka M. R. – rozprawa z dnia 30.01.2015 r., czas 00:03:24-00:11:28 oraz M. S. – rozprawa z dnia 30.01.2015 r. czas 00:15:43-00:22:41 k. 63-64, transkrypcja k. 217-226, opinia biegłej M. R. – k. 169-170; k. 191-192)

Umieszczenie wyżej wymienionego fragmentu na stronie internetowej pozwanej zostało wykryte w dniu 27 lipca 2011 roku przez pracownika powoda – M. S. (2). Tego samego dnia dokonano zabezpieczenia strony internetowej poprzez wykonanie zrzutu ekranowego, a także zapisanie tej strony na płycie CD.

(wydruk komputerowy strony internetowej pozwanej k. 10-11, płyta CD – k. 51, zeznania M. S. – rozprawa z dnia 30.01.2015 r. czas 00:15:43-00:22:41, k. 63-64, transkrypcja k. 217-226)

W piśmie z dnia 27 lipca 2011 roku M. O. poinformował pozwaną o bezprawnym wykorzystaniu fragmentu mapy, której wyłączne prawo na rozpowszechnianie w sieci posiada powód, wzywając jednocześnie do uregulowania stanu prawnego dotyczącego bezprawnie zreprodukowanego i rozpowszechnionego obrazu mapy w terminie 7 dni od otrzymania pisma.

(pismo k. 8)

Pozwana w odpowiedzi pismem z dnia 16 sierpnia 2011 roku wezwała powoda do podania dowodów, okoliczności lub faktów, na podstawie których powód uznał, iż na stronie internetowej pozwanej bezprawnie utrwalono i rozpowszechniono fragmenty mapy zreprodukowane z mapy, do której autorskie prawa majątkowe posiadają Wydawnictwo (...) oraz (...) sp. z o.o.

(pismo k. 25)

Strona pozwana nie występowała do powoda o pozwolenie na korzystanie z cyfrowej mapy Polski.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, zeznań świadków M. R. (3) i M. S. (2), a także innych środków dowodowych w postaci wydruków komputerowych oraz danych zapisanych na płycie CD. Autentyczność tych dowodów nie budziła wątpliwości sądu. Opisane dokumenty powstały na skutek działań podjętych bezpośrednio przez świadków, których zeznania potwierdziły przebieg zabezpieczenia stwierdzonego przez nich wykorzystania przedmiotowej mapy. To świadkowie wykryli fakt naruszenia prawa autorskiego, zasygnalizowali zaistnienie tej okoliczności powodowi.

Pozwana kwestionowała również autentyczność map, wskazując na możliwość braku tożsamości mapy znajdującej się na stronie internetowej pozwanej z mapą, co do której powód rości swoje prawa.

Ustalenia w tym zakresie zostały oparte na opinii biegłego. W sprawie zostały sporządzone dwie opinie. Pierwszą wykonał geodeta K. O.. Jednak jego opinia została skutecznie podważona; strona powodowa podniosła szereg zarzutów, które zostały poparte ekspertyzami z innych spraw sądowych (pismo z załącznikami k. 83-120). W rezultacie doszło do wysłuchania biegłego na rozprawie. Złożone wyjaśnienia spowodowały, że wnioski pierwotnie postawione przez biegłego stały się niejednoznaczne i konieczne stało się uzupełnienie opinii o dalsze badania. Jednak

ostatecznie biegły nie wydał opinii uzupełniającej (mimo orzeczonej grzywny, wielokrotnych ponagleń oraz powiadomienia Prezesa Sądu o przetrzymywaniu akt). To spowodowało konieczność dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego. Opinia została sporządzona przez geodetę M. R., która w opinii z dnia 24 kwietnia 2018 roku wywiodła, iż obie mapy oraz wszystkie elementy widoczne we wspólnym zakresie map są tożsame. Wątpliwości zgłoszone przez pozwanego zostały wyjaśnione w opinii uzupełniającej z dnia 12 lipca 2018 roku. Po złożeniu wyjaśnień opinia biegłej nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd także nie miał podstaw do jej podważenia i ją za podstawę poczynionych ustaleń faktycznych.

W powyższym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo M. O. w zakresie żądania zapłaty co do zasady okazało się uzasadnione, co do wysokości zaś zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

Wobec treści zarzutów strony pozwanej w pierwszej kolejności rozważyć należało, czy fragmenty mapy wykorzystane przez Gminę K. korzystają z ochrony przewidzianej przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006r., nr 90 poz. 631 ze zm).

Zgodnie z treścią art. 1 tej ustawy przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory kartograficzne wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi. Stwierdzenie, że utwór stanowi przejaw „działalności twórczej”, oznacza, że utwór powinien stanowić rezultat działalności o charakterze kreatywnym. Przesłanka ta, niekiedy określana

jako przesłanka „oryginalności” utworu, zrealizowana jest wówczas, gdy istnieje subiektywnie nowy wytwór intelektu. W przypadku map elementami indywidualizującymi są: obrazowane terytorium (zakres terytorium, dobrana skala), charakter mapy (systematyczny dobór obrazowanych elementów wynikających z jej specyficznego lub ogólnego przeznaczenia, stopień szczegółowości ich doboru), sposób oznaczenia obrazowanych elementów (symbole, kody), sposób opisu obrazowanych elementów (typografia, wielkość, krój, rodzaj czcionki, jej kolor, sposób zapisu), elementy kompozycji (kształty, kolorystyka, proporcja wielkości, rozmieszczenie).

Mapy stworzone przez powoda posiadają cechy oryginalności i indywidualności. Przesądza o tym opisane powyżej elementy, ale także fakt, że powód miał zawartą z (...) spółką z o. o. umowę na udzielenie licencji na korzystanie z utworów

w postaci cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy. Notorią sądową pozostaje okoliczność, że mapa będąca przedmiotem tej licencji uznana została w orzecznictwie za utwór.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, iż pozwany zamieścił na swojej stronie internetowej fragment cyfrowej mapy Polski, do której to mapy prawa na podstawie umowy licencji wyłącznej posiada powód M. O.. Z analizy porównawczej mapy zamieszczonej na stronie internetowej pozwanego oraz fragmentu cyfrowej mapy Polski zawartego w programie komputerowym Mapa Polski wynika bowiem pełna tożsamość wskazanych map – tak w zakresie treści mapy, zastosowanej kolorystyki, rozmieszczenia szczegółów opisów nazw miejscowości, zastosowanego rodzaju i kroju czcionki oraz w zakresie wartości kartometrycznej (to jest identycznego usytuowania wszystkich szczegółów występujących na obu mapach). Potwierdzeniem tej okoliczności jest opinia biegłego sądowego.

Strona pozwana nie wykazała, aby przysługiwały jej jakiegokolwiek prawa do wykorzystanego fragmentu mapy. Uznać zatem należało, iż pozwany naruszył prawa autorskie powoda poprzez bezprawne rozpowszechnianie należącego do powoda utworu – fragmentu cyfrowej mapy Polski. Pozwany utwór ten uczynił powszechnie dostępnym dla bliżej nieustalonej liczby osób, nie posiadając na to uprawnień,

to jest bez uprzedniego zawarcia umowy licencyjnej z firmą (...) posiadającą wyłączne prawo do udzielania zezwoleń na rozpowszechnianie rastrowych fragmentów wyżej wskazanej mapy. Tym samym, wyczerpał swoim zachowaniem dyspozycję art. 115 ust. 2 i art. 116 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Przechodząc do oceny wysokości żądania zapłaty przypomnieć należy, iż powód dochodził kwoty 2.579,31 zł stanowiącej trzykrotność możliwego do uzyskania wynagrodzenia za rozpowszechnianie jednego fragmentu mapy.

Podstawą żądań powoda stanowi art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Stosownie do treści tego przepisu twórca może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe: zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłaceniu w podwójnej, a w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Cytowany artykuł zawiera niedoznający wyjątku nakaz ustalenia wysokości wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia, czyli uwzględnienia stanu rzeczy - w rozumieniu art. 316 § 1 k.p.c. – istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy.

Należy jednak zauważyć, iż w dniu 23 czerwca 2015 roku Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r.

o prawie autorskim i prawach pokrewnych jest częściowo niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 2 Konstytucji RP. Zgodnie z przywołanym wyrokiem wyżej wymieniony przepis stracił moc z dniem 1 lipca 2015 roku w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej, w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne z tytułu udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Dlatego zasądzeniu podlegała dwukrotność stawki przyjmowanej przez powoda. W odniesieniu natomiast do stawek przyjmowanych przez powoda,

ich wysokość potwierdziły umowy zawierane z innymi podmiotami, treść faktur z nich wynikająca, a także – zeznania świadków, którzy byli pracownikami powoda.

Wysokość wynagrodzenia zgodnie z przyjętymi zasadami ustala się według cen na dzień zamknięcia rozprawy. Powód nie przedstawił innego cennika niż załączony do akt sprawy. W związku z powyższym Sąd Okręgowy zasądził wynagrodzenie zgodnie z cennikiem powoda w podwójnej wysokości, a więc w kwocie 1.719,54 zł (699 zł + 23% VAT x 2 = 859,77 zł x 2 = 1.719,54 zł).

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c. uwzględniając zmianę art. 481 k.c. dokonaną ustawą z dnia

9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830), która weszła w życie 1 stycznia 2016 r. Odsetki zostały zasądzone od daty 19 sierpnia 2014 roku – od dnia kolejnego po doręczeniu odpisu pozwu (k. 20). Powód nie wykazał bowiem, aby wcześniej sformułował pod adresem pozwanego żądanie zapłaty określonej sumy. Pisma złożone do akt dotyczą jedynie zarzutu naruszenia jego praw i wezwania do uregulowania sytuacji prawnej.

Orzeczenie o kosztach procesu zapadło w oparciu o przepis art. 100 k.p.c. Powód ostał się ze swoim roszczeniem w 67% i w takim stosunku nastąpiło rozliczenie kosztów procesu i kosztów sądowych.

Powód poniósł koszty w wysokości 1.729 zł. Zwrotowi podlegała więc kwota 1.158,43 zł (67%). Natomiast pozwany poniósł koszty w wysokości 600 zł, z czego powód winien zwrócić kwotę 33% - 198 zł. Po wzajemnym potrąceniu należności Sąd zasądził na rzecz M. O. kwotę 960,43 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Nakaz zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych, obejmujących wynagrodzenie biegłych wypłacone tymczasowo w kwocie 2002.44 zł, sąd określił

w takiej samej proporcji. Podstawę rozstrzygnięcia zawartego w pkt 4 wyroku stanowił art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U.

z 2019 r. poz. 785).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.